

TERRA

SANT HILARI SACALM



**EL CASAL DELS AVIS,
UNA POSSIBLE SOLUCIÓ
A UNA MARGINACIÓ ?**

L'OTAN

¿Conviene o no conviene, debe o no debe España entrar en esta organización militar?

Convenir no conviene, ni es necesario ni prudente en la situación política inestable en que se encuentra España entre esta desfigurada y tímida democracia y la corriente de absolutistas que amenaza y se prepara para meter en peligro el futuro de una sociedad donde por fin pudieran convivir todos los hijos de nuestra tierra por dispares que fueran las ideas y las creencias. Porque si digo que no conviene es por dos motivos bien precisos: el primero la economía: serán millones los que tendrá que pagar el tesoro que si se emplearan en mejorar las condiciones de vida de los pueblos, darían trabajo y aportarían bienestar; el segundo, lo militar: la influencia y el peso castrense sobre las decisiones socio-políticas de España será más presente aún y más aplastante para la independencia civil.

En cuanto a si se debe o no se debe entrar en la Organización del Tratado del Atlántico Norte (OTAN), yo digo que es una falsa e insípida pregunta y de mala intención, porque el fondo de ella busca dividir la opinión pública para que pierda de vista el verdadero drama del país al dejarse coger en la trampa del pro o del contra, ya que, psicológicamente, la propaganda política invierte el sentido de los amantes de la paz al concretizar los pros partidarios de la OTAN, y los contras por sólo la expresión contra, son catalogados de simpatizan-



tes o partidarios del Pacto de Varsovia. Conclusión errónea, pero que explotan los aprovechadores de las debilidades humanas, que sin escrúpulo ponen siempre en entredicho la independencia del individuo y de los verdaderos sentimientos democráticos de los pueblos.

Si no fueran estos dos motivos para maniobrar la opinión, ¿por qué poner si España debe o no debe estar alineada al Atlantismo?. De hecho, ¿es que ya no está adentro desde que el franquismo vendió la independencia de España con el Tratado Bilateral para que su régimen fuera reconocido y apoyado por unos dólares?. España está bien adentro si se declara una guerra, entre o no entre en la OTAN, por el Tratado Bilateral. Tratado muy parecido, o del mismo fondo, que hicieran los caciques -traducido fascio-franquismo- el año 1936 cuando vendieron al pueblo democrático, es decir la República, a Hitler y a Mussolini para que les ayudaran a implantar el fascismo, justificando el peligro del comunismo, como si el fascismo de Stalin estuviera en las puertas de España. Son los métodos de los absolutistas.

!Como se mofan de la digni-

dad del hombre! Se diría que el pueblo español no puede recobrar su independencia, lo que pone en peligro toda esperanza de paz; si no es la paz de los cementerios como han practicado los que dicen amar España, y que no faltan aún quienes incitan a ello.

Ton CARBONER

CAL LA UNITAT



Sí, als catalans sempre ens toca el rebre. Tant és que siguem escrupulosos complidors de les lleis, com si no.

Hi ha un intent fallit de cop d'estat... i tot seguit surt l'eurocomunista Sr. Carrillo i a un diari estranger fa unes declaracions sensacionalistes en contra dels símbols de les comunitats autònòmiques.

I tot seguit el manifest dels 2.300 (?) intel·lectuals de parla castellana en contra de la nostra cultura, del nostre idioma, que diuen està ja amenaçat el lliure ús del castellà (!!).

>

Segueix l'assumpte de la supòsada inconstitucionalitat del secret del nostre Parlament sobre els traspassos de les Diputacions a la Generalitat...

Això dol, i dol més perquè Catalunya està recuperant, poc a poc, la seva personalitat, sense extrems, sense sang, en pau i ordre.

Però el que més dol, és que la gent de la nostra terra, fagi el foc als qui voldrien soterrar una vegada per sempre Catalunya.

I ho fan, fent córrer rumors més rumors sobre nous cops d'estat, portant el temor a les ànimes incautes que els escolen, tractant amb mentides de destruir les migrades lliberats assolides fins avui.

El joc és clar, el que es proyeixi un radicalisme extrem i lavors a través d'una repressió sagnant, quedar-se amos i enyors de tot?

El cas és que Catalunya és sopeadament atacada, i nosaltres catalans, dividits en petits i operants partits i partidets polítics, no som capaços de reaccionar, ni de fer callar als nostres contraris de sempre: a que posen llurs interessos per sobre de la nostra dissortada pàtria.

Cal la unitat entre tots nosaltres, cal que ens deixem de personalismes i d'una vegada per totes, ens unim per fer Catalunya un país lliure, progressiu, modern on tothom pugui viure, prosperar amb felicitat, sense asservir, amb respecte a tots i que aquest respecte sigui degudament correspost. Sols amb la unitat ens en sortirem!

Matafaluja

EL PLA RIGOL



Els Socialistes pensem que per fer front a la situació en què es troben els treballadors en atur i especialment aquells que no són preceptors del subsidi de l'atur, el Consell Executiu de la Generalitat, ha d'iniciar una tasca urgent d'elaboració i desenvolupament d'un programa polític per a l'atur. Aquest programa, d'acord amb els nostres principis socialistes, hauria de donar suport als interessos dels treballadors que són els afectats, des d'un punt de vista solidari i de justícia social. Per tant creiem que la proposta presentada pel govern de C i U. per la seva Conselleria de Treball, coneguda com "el Pla Rigol" no és ni de lluny una alternativa sèria i responsable que pugui conduir a solucionar el problema de l'atur des d'una perspectiva sòlida i solidària.

Per a nosaltres, els Socialistes, aquest "Pla" és l'expressió i recolzament de l'aplicació a Catalunya de la política de UCD ja que rebutja qualsevol iniciativa que doni solució a l'atur no subsidiat, manté l'amortuïtat amb relació als recursos financers per la distribució i utilització dels mateixos i recolza la privatització i la no institucionalització

de la política de l'atur.

L'any 1980 no hi varen haver assignacions per a l'ocupació comunitària i en el projecte de Pressupostos per a l'any 81 es proposà la seva eliminació definitiva.

Des d'aquesta perspectiva de contingut, creiem que aquesta alternativa no significa un programa que permeti desenvolupar una verdadera política efectiva enfront de la greu situació de l'atur.

Els Socialistes diem no al "Pla Rigol" de la Conselleria de Treball perquè:

El "Pla Rigol" no conté un programa concret ni quantificat que vol dir, que només recull accions de caire assistencial, per tant amb poca incidència respecte la creació de llocs de treball.

"El Pla Rigol" no recull elements bàsics de suport estadístic, i que no constant en la proposta de C i U. actituds tan irresponsables com és votar en contra d'una proposta Socialista que demanava que el Consell Executiu elabori i publiqui les dades estadístiques que permetés disposar de coneixements precisos de la situació de l'atur a Catalunya.

"El Pla Rigol" comporta una clara discriminació dels treballadors de Catalunya amb la resta de l'Estat.

El "Pla Rigol" amb l'aportació de les empreses de Catalunya per al finançament de FOC les discrimina a les de la resta de l'Estat.

"El Pla Rigol" d'acord amb el sistema d'aportació % sobre la massa salarial, grava de forma progressiva les empreses poc intensives amb capital i per tant de major nombre de llocs de tre

(ve de la pàg. 3)

ball i desgrava les empreses de capital intensiu poc generadores de llocs de treball per unitat de capital invertit.

El "Pla Rigol", per tant, carrega sobre els treballadors i la petita i mitjana empresa la major part del cost del FOC.

El "Pla Rigol" respecta a la resta de mitjans de finançament del fons i especialment al que refereix a l'administració central no menciona la necessitat de conèixer el total previst en els pressupostos generals de l'Estat i quins són els seus mecanismes de distribució.

ÉS per això, per aquesta manca de solidaritat i per la discriminació, qüestions per nosaltres fonamentals, que els Socialistes volem deixar clar a tots els treballadors que el fet d'ignorar la necessitat d'un procés democràtic i que condueixi a una reconversió industrial de reivindicació autonòmica per un bon desenvolupament de la política de l'atur és, una vegada més, voler fer-nos pagar els plats trecats de la crisi als treballadors.

**Agrupació Local del PSC
(PSC-PSOE)**

DOS MINUTS DE SILENCI

Era un divendres a les 12 del migdia. Sonaren les sirenes i es sentí un intens repicar de campanes. Alló que en diuen Estat Espanyol havia acordat, gairebé per unanimitat, de realitzar un breu atur durant dos minuts. Dos

(continua a la pàg. 22)

DESASTRE MUSICAL

Desde unos seis años atrás hasta hoy, he venido diciendo que, en el ámbito musical, cada día vamos a menos.

El día 27 de este pasado mes de abril, he tenido la ocasión de presenciar la actuación en directo, en el pabellón del Juventud de Badalona, del según parece ya consagrado grupo THE CLASH, en el plano de la NEW WAVE. Ya de entrada nos comunicaron que el grupo que tenían que actuar como taloneros, a causa de una huelga de controladores aéreos británicos, llegarían con retraso y que probablemente se iba a empezar la velada con las vedets de la noche musical, como eran los CLASH.

THE CLASH empezaron su actuación llenos de falta de imaginación y de ideas, para poder hacer algo parecido a música.

Toda la gente que había en el pabellón del Juventud, esperaban con gran ilusión la actuación de los CLASH, ya que tenían ante ellos a uno de los más vivos representantes de la NEW WAVE. Pero no vieron así satisfechas sus esperanzas, pues el desengaño que habían sufrido los PUNKS ROCKEROS y todo el resto de los asistentes, quedaba patente ya que aún no a mitad del concierto emoezaban a arrojar objetos sobre el escenario.

CLASH fué, en resumen, un claro ejemplo del pésimo porvenir musicalmente hablando, que nos a guarda.

CHATO II

.... i a les nits,



**LES
PEL
MA** pub

Portada: Foto Amadeu

Bústia Terrosa.....	2,3,4 i 22
Editorial.....	5
Tema del mes.....	6,7,8,9,10

Cultura:

Sabieu que... ..	11 i 12
Indesinenter.....	13
Escriptors catalans actuals	13,14
Normalitzem el català.....	14
Parlem bé.....	14
Tot recordant... ..	15,16,17
Agenda.....	18,19, 20
Entreteniments.....	21
Història per la mainada.....	23
Ninotaires de casa.....	24

Podeu adquirir TERRA a:

BAR CLUB - BAR MONTSENY - LLIBRE-
RIA DEZA - BAR DEL SERRAT - BAR
EL GRÈVOL

EDITORIAL

Vam celebrar amb joia la inauguració del Casal dels Avis, doncs pot semblar que la política que comença amb aquest moment, perquè d'això es tracta en el fons; fent una obra duradera amb un esforç econòmic i d'organització com veurem més ampliament a continuació.

És convenient que aquest nou tarannà continuï a fons en cercar nous horitzons, en el tracte dels nostres progenitors. No s'ha de tractar de forma frívola i ridícula de fer un record pels avis un sol dia, sinó que cada dia ha d'ésser la plasmació d'una manifestació d'estima i de respecte.

En la societat actual no és, ni de bon tros, així; sinó que al que se'n diu tercera edat, se'ls declara de cop i volta a partir dels 65 anys com a inútils i se'ls margina a una gent que han viscut el pas d'una economia dura i natural a una altra més sofisticada i artificial. Així, aquests homes i dones que en moltes ocasions estan plens de condicions físiques, es veuen apartats del que ha sigut la seva vida diària i aleshores es quan comença realment el calvari: inactivitat, penúria econòmica, ..., i en definitiva poc a poc es van apagant esperant la freda fi.

Per tot això, cal que el Casal dels Avis no sigui concebut a partir del dia següent de la seva inauguració com la solució dels problemes dels vellets i velletes del poble, on tots s'amuntquen i s'expliquen les seves "batelletes" i mentrestant la resta del poble tanca els ulls a la cruel realitat, que no canviarà en un dia. Cal reprendre la idea que els nostres avis no són uns sers acabats, són en potència una font d'experiència, és també la història viva del poble i de les nostres tradicions. Cal recuperar-los!

NOTA:

Aquest butlletí és plural. Els coordinadors volem respectar la llibertat d'expressió dels col·laboradors, **tot remarquant que cada autor es fa responsable del seu escrit.** Així mateix, TERRA se compromet a publicar i respectar totes les rèpliques, matitzacions, suggerències o queixes, sempre que s'ajustin al respecte que mereixen les persones o institucions.

S U B S C R I B I U - V O S

i poseu

P U B L I C I T A T

a la revista

T E R R A

Pça. del Peix
Cooperativa -bústia-
SANT HILARI SACALM

tema del mes

La inauguració del Casal dels Avis, el propassat vint-i-sis d'abril, fou un acontereixement rellevant pel poble de Sant Hilari. Per això, en aquest número del mes de maig, també hi dediquem un extens espai en la revista d'acord amb aquesta rellevància

EL CASAL, PAS A PAS

Per: MARTA CLOS

Si s'hagués de definir, d'alguna manera, la data del 26 d'abril de 1981, jo ho faria dient que significà la culminació d'una lluita i d'un treball mantinguts per un desitg prou alentador i a la vegada necessari com és la construcció d'una llar pels nostres avis. Fins aquí, la tasca engegada ha estat un èxit; a partir d'ara la feina a fer és, potser, més complexe, perquè si bé la feina principal ja està feta, o sigui, ja tenim el Casal, el que ara fa falta és que aquest Casal funcioni i això en realitat no és tan fàcil com sembla.

A fi d'aclarir una mica tot el que ha estat la construcció de la Llar i de com s'organitzarà, hem parlat amb en Jaume Parareda i la Soledat Ridaura, a la vegada que el mateix dia de l'inauguració vam fer una mena de sondeig als avis que hi van assistir per recollir l'opinió que els hi mereixia el Casal.

Fent una mica d'història...

El pas immediat a la donació de la casa parental de "Can Blat" va ésser la formació d'un Patronat que coordinés i es fes portaveu de la tasca que s'engegava. Aquest Patronat consta de nou persones: com a representants de la família

Bayer Ros hi ha en Joan Bruguera, en Josep M^o Vila i mossen Joan; representant a la vellesa, la Soledat Ridaura, la Josefa Noguera i en Josep Pla; i finalment el grup que representa a l'ajuntament està constituït per un membre de cada partit, així doncs, hi ha en Jaume Parareda, la Neus Costa i en Josep Pujol.

En Jaume Parareda ens explica com ha anat la qüestió de finançament i obres...

"Nosaltres, el Patronat, ens hem encarregat de l'equipament de la casa: la calefacció, els mobles, etc... Les obres de la casa i el jardí han anat a càrrec de l'ajuntament, ja que per altra banda el jardí del costat del Casal no és dels avis sino que és públic."

-Evidentment el pressupost de tot això és bastant elevat. ¿Com s'ha finançat el Casal?

"En primer lloc s'ha de dir que des del moment en que es va saber que la família Bayer donava la casa per Llar dels Avis, la Soledat i la Josefa Noguera ja es van moure a fi de fer diners, mitjançant rifes, tomboles, etc... Així van aconseguir unes 500.000 ptes. i per tant ja disposàvem d'un capital inicial. El pressupost és aproximadament de 1.800.000 ptes, que les hem aconseguit anant a veure a les diferents entitats del poble, en definitiva tot el que tenim són donacions. La Caixa de Pensions ha donat 250.000 ptes, xifra no massa alta si tenim amb compte que ja fa anys que venent organitzant l'Homenatge a la Vellesa. Tothom hi ha col·laborat d'una manera o altre!"



TEMA DEL MES:

Entrevistes amb SOLEDAT RIDAURA, JAUME PARADERA, BAYER-ROS i MIQUEL COLL I ALENTORN.

També hi trobareu, UNA ENQUESTA AMB MÉS D'UNA TRENTENA D'AVIS

-La part econòmica, però, no s'acaba aquí, perquè ara ve la part de manteniment. ¿Com ho heu previst això?

"El Patronat seguirà funcionant en aquest aspecte, intentant recollir diners que calguin. Per altra banda la dona que fa la neteja és la que es cuidarà del bar i a canvi del negoci del bar netejarà el Casal, s'ha de veure, però, si l'hi surt a compte. També hi ha pensat fer socis entre els avis i que cada mes paguin una cuota petita. Els que puguin no la pagaràn."

"Hi han moltes coses per fer"

La Soledat Ridaura és una de les persones que ha viscut de més a la vora tot el procés del Casal i és admirable que una persona a la seva edat porti una activitat d'aquest tipus i més amb l'il·lusió i constància amb que ella ho fa. És ella, doncs, la que ens explica com anirà d'ara en endavant l'organització del Casal.

-Soledat, avans d'entrar en el tema de l'organització, ¿pot explicar una mica com ha viscut vostè tot el procés, des de la donació de la casa fins la seva inauguració?

"Sí. Ja feia temps que nosaltres buscàvem una cosa així. Quan ens van assabentar que els senyors Bayer donaven la seva casa ens vam moure ràpidament. La donació es va fer a l'entrada de l'estiu de l'any 1979. Llavors van passar 7 o 8 mesos sense que l'ajuntament se'n preocupés massa. De totes maneres nosaltres ja havíem començat a recollir diners i organitzar coses per tal de tirar-ho endavant. L'ajuntament va encarregar-se de fer les escriptures i papers necessaris i a

partir d'aquí les coses ja van ser més ràpides. Gràcies a tot el poble de Sant Hilari que hi ha col·laborat avui podem disfrutar del Casal."

-Bé, i ara que ja el tenim, ¿com funcionarà?

"A l'hivern estarà obert des de les 10 fins a la 1 i a la tarda de 3 a 7; a l'estiu s'obrirà a les 7 fins a dos quarts de dues i a les 3 fins a dos quarts de nou!"

"La feina, però, no s'ha acabat aquí, el que ara fa falta és omplir el Casal de vida i per això ja hi han coses pensades. Es faràn funcions, comedies... i si hi ha alguna persona que tingui ganes de fer-nos passar una bona estona només ens ho ha de dir. Això ho hem de treballar entre tots. El jovent disposeu també del local de l'últim pis, només heu de dir-nos quin dia el voleu a fi de que no hi hagin coincidències. >

"EL QUE ARA FA FALTA ÉS OMLIR EL CASAL DE VIDA, I PER AIXÒ JA HI HAN COSES PENSADDES."

Soledat
Ridaura



tema del mes

-Hi han altres projectes per més endavant?

"Sí, hi ha pensat ampliar la biblioteca, fer una petita infermeria ja que disposem d'un boticuí que ens va regalar el Sr. Broto; i potser també posar una perruqueria amb més bons preus, però això encara queda molt lluny. De totes maneres lluitarem perquè això es pugui anar fent.

-El Patronat intervindrà a dintre el Casal?

"El que farem serà una junta només d'avis per organitzar les nostres coses, perquè no som pas gens petits i podem organitzar les nostres coses nosaltres sols."

“JO PENSO QUE HEM D'ESTAR TOTS JUNTS, PERQUÈ A AQUESTES EDATS JA NO PODEM FER RES; AL MENYS NO HI HA CONSEQÜÈNCIES”, va respondre un avi.

Una trentena d'avis parlen del Casal

1ª ¿Creieu que és necessari el Casal?

2ª ¿Penseu anar-hi? ¿Què hi fareu?

3ª ¿Us sembla bé que hi hagi un pis per les dones i un pels homes?

4ª ¿Us agradaria que hi vingués el jovent?

Aquestes són les preguntes que vam plantejar el dia de la inauguració a una trentena d'avis i àvies que hi assistiren. La majoria creuen que el Casal és necessari per reunir-se i passar l'estona o bé pensen que a d'altres pobles també hi ha Casal i ja és hora que a Sant Hilari també n'hi hagi. Només tres persones van respondre un no rotund. A la segona pregunta també la majoria pensa anar-hi a jugar a cartes, llegir i fer el carajillo, o per part de les dones, a fer labors, i perquè no, a jugar a cartes i fer el cafè. Alguns diuen que ja estan bé a casa però que està bé que hi hagi un lloc així. Algunes dones per motiu de la feina a casa no hi podran anar gaire però més endavant quan ja no puguin treballar tant també hi aniran a passar l'estona o a fer el que sigui. També hi ha qui no ho veu massa clar i que hi anirà segons com funcioni.

La tercera pregunta és la que va ser contestada amb més picardia a la vegada que alguns alegaven raons morals, i en alguns casos la resposta no estava pas d'acord amb el que pensaven. La

resposta amb més gracia va ser la de: "Jo penso que hem d'estar tots junts, perquè a aquestes edats ja no podem fer res, al menys no hi han conseqüències". Unes 8 persones creien que hi havia d'haver una separació, i la resta o no hi donava importància o pensava que quan voldrien estar junts no hi hauria cap problema.

A la quarta pregunta també hi va haver diverses opinions. Uns pensaven que el jovent té altres llocs per anar més d'acord amb la seva manera de ser. Altres els hi agradaria estar amb el jovent perquè porten alegria i els avis necessiten el carinyo de la gent jove. Algunes àvies creien necessari que hi anés el jovent perquè així es farien el càrrec del que és la vellesa. I per últim hi havia qui pensava que si el jovent anés al Casal treurien el negoci d'altres llocs o bé no hi haurien prou cadires pels avis.

Un Casal per a tots els avis.

Se n'ha parlat tant de la marginació dels avis, de la "tercera edat", que arriba un punt en que ja es torna com una cançoneta i ja no té cap mena de valor perquè tothom ja ho sap. El fet, però, de que ja se sàpiga no vol dir que ja no s'hi hagi de pensar més, ans el contrari perquè una vegada assumit el fet és l'hora de reflexionar-hi. No és pot dir: ¡nobres avis! i quedar-se tant tranquil, perquè no és compassió el que necessiten, la compassió no seveix per res. Cal obrir el diàleg amb una gent que porta molts anys en aquest món i per tant en saben moltes més coses que nosaltres.

El Casal és una solució si es deixa, com ha dit la Soledat, que els avis i només ells organitzin les seves coses i si els hi convé demanin col.laboració. El fet de que no puguin desrregar un camió o no puguin treballar a una fabrica no vol dir que se'ls hagi de portar de mà, sino que tenen prou capacitat per a escollir el que volen fer i com ho volen fer. Per tant no s'ha d'entendre el Casal com un lloc per anar-hi a predicar doctrines o anar a buscar possibles votants, perquè per això ja hi han lectures expressos i concrets. Ha de ser senzillament el lloc on els avis puguin fer-hi la tertúlia, la partida, el carajillo o el ganxet, sense sentir-se, d'alguna manera, manipulats. Només això ●

ENTREVISTA AL SR. BAYER

Els actes amb motiu de la inauguració del Casal, ja han finalitzat, al menys els matinals. Quan ja tothom es disposava a anar a dinar, encetem el diàleg amb el senyor Bayer en el mateix bar del Casal.

La família Bayer-Ros, propietària de l'immo-ble nº 17 del carrer de Montsolís, ha estat qui ha lliurat la casa al servei dels avis. I això per què, senyor Bayer -li preguntem-?

"Tot és ben senzill. Aquesta casa restava buida quasibé tot l'any, ja que nosaltres venim poc per aquí i, quan hi venim, ja disposem d'una altra casa per allotjar-nos. Donat que la casa és de temps immemorial de la família, no volíem de cap manera vendre-la, sinó més aviat conservar-la", ens respon el Sr. Bayer.

Mentrestant, anem quedant sols en l'estatge del bar, i el Sr. Bayer va posant fil a l'agulla: "Després ens vàrem assabentar que, al poble, hi havia necessitat d'aconseguir un edifici on emplaçar un casal per als avis. Puix que

“LA CASA
NO VOLÍEM
DE CAP MA-
NERA VENDRE-
LA.”

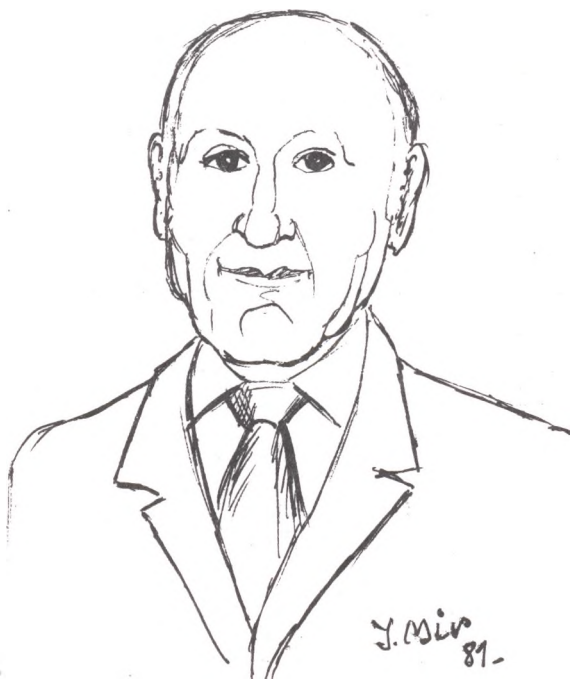
Sr. Bayer



aquesta casa està ben situada, aleshores no va ésser difícil arribar a un acord amb l'Ajuntament, al qual es fixaren tres condicions: que les despeses de les reformes anessin a càrrec d'ell, que el jardí fos públic en benefici de tots els hilariencs i que la casa estigués al servei dels avis, però que també pogués ésser utilitzada per altres entitats del poble, les quals condicions, crec, s'han acomplert a la perfecció" ●

“EL FUTUR DE LA GENERALITAT, NO ÉS OBSCUR”

Per: PEP BADIA



Tot aprofitant l'avinantesa de la visita del Conseller adjunt a la Presidència de la Generalitat, Coll i Alentorn, amb motiu de la inauguració del "Casal dels Avis de Can Blat", no es podia deixar passar per alt aquesta oportunitat de parlar dels grans temes d'actualitat que afecten a Catalunya amb una persona instal·lada en el bell mig de la problemàtica.

Pregunta. Davant la carta de l'ex-president de la Generalitat, Josep Tarradellas, escrita després de l'assalt al Congrés de Diputats, després del "manifiesto", de la campanya d'armonització que s'ha endegat des de Madrid, aleshores quina és la vostra opinió de l'esmentada carta? >

tema del mes

Resposta. Bé. Jo crec que aquesta carta del senyor Tarradellas no es pot separar del conjunt de cartes que ell ha anat escrivint al llarg de molts anys. Des del temps del seu exili, n'havia fetes moltes d'aquestes cartes, que anaven signades per una persona determinada i que en feia una pila de centes còpies i les enviava a tot arreu. Jo mateix n'havia rebudes moltes. Aquesta, doncs, és una carta més, si voleu en un moment que, en benefici del seu propi prestigi, hagués estat millor que no hagués continuat escrivint aquestes cartes. Crec, precisament, que a qui fa més mal aquesta carta, és al mateix senyor Tarradellas i, crec, que per la història de Catalunya, també hagués estat millor que no l'hagués escrita. La meua opinió, doncs, no és gens favorable al contingut de la carta. No és que cregui que no sigui oportú, sinó és que les coses que diu, les inexactituds, les injustícies, i, en certa manera, els actes d'irresponsabilitat que estan continguts en aquesta carta, no són mai oportuns. Per tant, el que cal fer, és oblidar-la com més aviat millor.

P. Potser aquesta carta cercava una unitat en el govern de Catalunya, una unitat per defensar-nos a tots els atacs que enguany s'estan endegant des de Madrid.

R. Difícilment es pot donar aquesta interpretació, perquè ell comença per negar que aquest atac gairebé existeixi. De manera que si no existeix l'atac, no cal fer la unitat perquè no existeix l'atac, i amb la democràcia és natural que hi hagi un govern i una oposició, i no una unitat que esborri tota diferència entre el govern i l'oposició. Per tant, no crec que això sigui una interpretació vàlida perquè ell entén que no hi ha atac, i, al contrari, gairebé culpa al govern de la Generalitat d'alguna cosa desagradable que es pot haver produït.

P. Tot canviant de tema, quina és la vostra opinió del paper que juguen les revistes locals dins el redreçament cultural i lingüístic de Catalunya?

R. Doncs jo crec que és un paper imponentíssim i, per tant, cal potenciar-les, fomentar-les i mantenir-les, i també cal perfeccionar-les. De manera que convé que els seus continguts siguin de la major qualitat possible sense perdre el tó plaer i popular que han de tenir. Per això, han d'és

ser escrites molt correctament, procurar que no hi hagi defectes de caràcter lingüístic, que la seva qualitat literària sigui correcta, i, després que el contingut sigui interessant. Sobre tot també, defugir d'algunes coses en què algunes revistes locals hi cauen, que és la picabaralla petita, de barriada. Això, moltes no mereixen gens ni mica de inculcació en aquest sentit, perquè s'han sabut mantenir per damunt d'aquestes miserietes, però d'altres no, els hi sembla que la missió d'una revista local és entretenir-se amb miserietes. Això, naturalment, cal rebutjar-ho enèrgicament, i evitar caure en aquest pecat.

P. Finalment, quina és la vostra opinió sobre el futur de la Generalitat com institució de govern a Catalunya davant aquesta campanya de retallar que s'esta endegant des de Madrid?

R. Jo crec que el futur no està gens obscurit per aquestes pressions i aquestes campanyes. El nostre país té una vida llarga, se n'ha vist de moltes i se n'ha sortit de molts pitjors i d'aquesta també se'n sortirà. Perquè cal no exagerar. Perquè, quan nosaltres ja ens pensàvem que s'havia arribat en un grau de comprensió, però desgraciadament ens trobem en un moment de retorn a un cert grau d'incomprensió del nostre problema, però malgrat tot, no hem d'exagerar-ho doncs no tornem en els mesos anteriors a la mort del dictador, ni molt menys. Sinó que ens trobem en un moment de dificultats, que amb tenacitat, amb seny, amb encert, amb voluntat de superació, ens en sortirem.

peixateria

Permanyer

carrer Ximeno, 1

SANT HILARI SACALM

sabieu que ...



L'ÀPAT DELS POBRES (i II)

El dilluns els homes es tornaven a disfressar i passavem amb cistelles a recollir per les cases allò que l'endemà serviria per donar "en l'àpat dels pobres": ous, gallines, conills, etc.... Les dones també es disfressaven i amb el nom de gitanes recaptaven diners amb la mateixa finalitat.

En un altre grup es posaven un llançol al cap i amb una espelma cercaven "la nit perduda" del dia abans a tots els forats i racons per més inverossímils que fossin; tot era provocar la riota.

El dimarts a molts pobles s'acostumava a fer uns àpats públics: escudelles, arrossades, ranxo per a tothom i a Sant Hilari es feia "l'àpat dels pobres". Consistia en coure i guisar allò que s'havia recollit en la passada i fer-ne un dinar per atipar tota aquella massa de gent que d'un o altre indret es podia considerar captaire o pobre, tant de Sant Hilari com de les rodalies. (2)

El dinar es coïa a Can Costa, mentre els pobres eren situats en uns bancs que voltaven una enorme taula al centre de la plaça de l'Església i esperaven l'aconteixament.

Un cop els captaires estaven asseguts, els nois es vestien de minyones i servien el di-

nar i les dones vestides de gitanes ballaven i engrecaven la troca. D'aquí vindrà el conegut ball "de les gitanes, de Sant Hilari" (3) que la tradició encara conserva en els llibres; era un ball que se celebrava a molts indrets de Catalunya i desconeixiem el sentit que aquí podria tenir. Unes parelles s'agafaven a la cintura i de les mans mentre saltaven al so d'una senzilla tonada de flabiol i tambor que sonaven des del balcó de Can Perra o de Can Micalic. Al ball s'hi enganxava tothom ja que la qüestió era passar-ho bé.

Normalment el menú era: una sopa d'ou, una truita o un arròs, botifarra, pa i vi, panses i ametlles de postre i un bon cigar. Acabat l'àpat dels pobres i el sarao se'ls repartia allò que sobrava i grans i petits hi anaven a dinar.

A la tarda la gent acudia a rosari i seguidament al gran ball de Carnaval. Les disfresses i caretes, el vi i les ganes de divertir-se transformaven la plaça en una extraordinària gatza-ra. Pocs instruments eren suficients per animar l'aire de la festa fins la matinada.

En el transcurs del ball s'efectuava el ball de ram per la noia, que era una sardina o una arengada, i la noia que era un bròquil i un bacallà.

>

sabieu que ...

Per alguns aquí i a mitjanit s'acabava el Carnaval i l'endemà era quaresma; es menjaven l'última botifarra i dansaven el darrer ball. Per altres la gresca encara continuava.

Durant el dimecres s'enterrava la sardina i en Carnestoltes. Les espines eren posades en una caixa i "enterrades". Per en Carnestoltes la cosa era un xic més complicada ja que s'organitzava una còmica i tràgica comitiva.

Un home encaputxat la presidia amb un bacallà penjat d'un pal i enrotllat de sardines. Darrera seu hi anava un home fent el mort damunt un baiard portat per tres o quatre; l'acompanyaven la seva mare, la seva dona i d'altres parents amb grans plors i es passejaven pel poble. Dins la comitiva n'hi havia un que portava una galleda amb orins i ruixava als badocs. Entre tots cantaven amb gran dramatisme:

En pobre Carnestoltes
s'acaba de morir
amb una botifarra
i un porró de vi.

Com es de pensar i creure no podia mancar el vi, ingredient indispensable d'aquestes festes. A cops es portava en un perol i convidaven tothom o també feien una parada a cada hostal, on

el Carnestoltes i els seus acompanyants feien el toc.

Per acabar la festa dimecres a la tarda les dones i la calla anaven a berenar a bosc, a menjar la sardina o una truita o potser una botifarra per allargar el Carnaval.

Començava la Quaresma i venia el temps de silenci i acolliment. Cal dir que la majoria dels hilariencs seguia la tradició i es posava la cendra...

No seria bonic recuperar el caire popular i festiu d'aquells carnivals; encara que fos una mica?.

(2). Els que eren del poble tenien vergonya i no solien sortir a la plaça i anaven a menjar a casa.

(3). Es desconeix perquè se'ls donava el nom de gitanes. Podria ser perquè la seva actuació recordés d'aquells grups de gitans que abans recorrien els pobles o perquè la indumentària que portaven permetia dir que anaven com "gitanes" ●

Àngel SERRADESANFERM

**LAMPISTERIA
ELECTRICITAT**

JOSEP VILAMALA

Barri del Serrat, 11 (Ctra, Reixac)
Sant Hilari Sacalm
(Girona)

comarques

MONTSIÀ

Emplaçament: és la comarca que està més al sud de Catalunya (Baix Ebre)

Habitants: 45.854

Economia: indústria: petrolíferes; sal comú; mobles, fusta, construcció; pesca, agricultura (secà i regadiu), especialment important per les taronges i vinyes.

Geografia: especial importància del port de Sant Carles de la Ràpida com a centre per on s'importa petroli, gas, carbó i d'altres productes

Cap de comarca: Amoosta

Història: fins a la divisió territorial de Catalunya feta per la Generalitat el 1936, no es va constituir com a comarca.

indesinenter

ESBOÇ PER A UN CONTE D' INFANTS

Davallàvem, tot just enceta-
da la primera claror, a un
món esporuguit i ple d'incerte-
sa per a tots nosaltres, desco-
negut i paternalista.

El vent bufava fort quan a-
rribava l'octubre.

I la fullaraca ens omplia
tots els carrers d'una catifa
de nostàlgia. Era l'hora del co-
l·legi i dels professors, i dels
captards camí de retorn a casa.

Els fantasmes que s'escalfa-
ven a la vora del foc ens fe-
ien companyia al costat de l'
àvia, i ens agradava molt aque-
lla fredor de la cambra.

L'endemà, ulls agemolits, des-
vetllàvem de nou la recança
diària: encara érem petits.

L'arrel creixia a la vora del
marge amb tota l'amistat dels



tàrrecs. El camp coneixia el
solc de la nostra petjada. I el
pagès sabia molt bé que li tri-
ava la primera fruita de l'ar-
bre.

Hem anat aixecant els ulls i
ens hem anat fent més grans. A-
ra ja coneixem més bé la nos-
tra parla. Ara ja sabem qui som
i que tenim gramàtica. Ara, que

també sabem que tenim ànima, ja
no ens caldrà més amagar el
braç sota la màniga. Perquè a-
questa terra que és tan nostra,
ja ho era dels nostres avis.

No us en recordeu dels contes
que us explicava el pare?

Lluís SERRANO

escriptors catalans
actuals



Josep Pla coneixia la geografia catala-
na com ningú (Gravat d'Enric Mar-
qués)

JOSEP PLA

(la seva obra resta amb nosaltres)

El 23 d'abril d'enguany, diada
de Sant Jordi, del llibre i de
la rosa, va morir l'escriptor Jo-
sep Pla.

Tots els mitjans de comunica-
ció, tant de Catalunya com de la
resta de l'estat, i de part de l'
estranger, es varen fer ressó
del seu traspàs. El diari "Avui"
va dedicar set planes a glossar
la seva figura i, naturalment, la
seva obra.

TERRA també vol ser-hi present
en aquest homenatge pòstum al
nostre escriptor, possiblement
el millor prosista en llengua
catalana del moment present.

Josep Pla va aconseguir ço
que pocs escriptors assoleixen:
escriure pel gust d'escriure to-
cant temes diversos com viatges
gastronomia, records, biografies,
etc...

>

normalitzem el català

Sovint se senten frases com aquestes:

Vendre els carmelos a granel.
Corria a fi de que no fes tard.
Al fi i al cap no en treuràs res d'això.
Aquest sombrero et va al pelo.
Comprava al per major i al per menor.
Se n'anà a la banca rota.
Fas les coses a tontes i a loques.
L'aigua de la font sortia a xorro.
Sempre li agrada armar follon.
Ves amb cuidado de que no caiguis!

Vegeu ara les correccions que cal fer:

Vendre els caramels a la menuda, al detall.
Corria a fi que no fes tard.
Al cap i a la fi, o al capdavant...
Aquest barret (capell) et va de primera.
Comprava a l'engròs i al detall.
Va fer fallida, o anà a mal borràs.
Fas les coses sense solta ni volta.
L'aigua de la font sortia a raig.
Sempre li agrada moure brega, enrenou.
Ves amb compte que no caiguis!

Observator

HOSTAL DEL GRÈVOL ** BEIR

Font Vella, 5 - Telf. 868058

Sant Hilari Sacalm (Girona)

LA VILA DE LES CENT FONTS

parlem bé

R. de SACALM

Mal dit

Bueno
Fer bulito
Burricada
Busson
Cabalgata
Calderilla
Caldo
Calentar
Camarer
Camilla
Campeó

Ben dit

Bé
Fer embalum
Burrada, rucada
Bústia
Cavalcada
Xavalla
Brou
Escalfar
Cambrer
Llitera
Campió

Candau
Canyeria
Capiguer
Capritxo
Carmelo
Carinyo
Casilla
Catxarro
Cego
Cenicer
Centro
Cigarro
Cigarrillo

Cadenat
Canonada
Caber, cabre
Caprici, capritxo
Caramel, llambrós
Afecte, estimac
Caseta, casella
Estri, atuell
Cec, orb
Cendrer
Centre
Cigar
Cigarret

La seva sèrie "Homenots" fou, en el seu moment, un redescobriments de molts personatges dels anys 30 que, d'una o altra manera, conformaren la vida política literària i artística d'aquells anys curulls d'esperances i, alhora, precursors del gran desastre del 36-39.

Josep Pla va estar vinculat des dels seus inicis a la "Lliga Regionalista de Catalunya" i al seu líder, Francesc Cambó, del qual es suposava va tenir un cert mecenatge.

En acabar la guerra civil, va escriure molts articles a favor del règim franquista en castellà, naturalment, i a diverses revistes entre elles "Destino".

Aquesta actitud, li va valer un cert prestigi entre les jerarquies franquistes i, això, li va permetre, a l'any 1956, ser el primer escriptor que va poder escriure en català, simultàniament amb els seus articles en castellà.

Viatger infatigable, va recórrer mig món i va escriure les seves impressions de periodista

d'ull sagaç i penetrant.

Les seves obres més conegudes són "Russia" (1925), "Francesc Cambó" (1928), "25 anys de política catalana" (1931), "Guia de la Costa Brava" (1941), "Rusia y su tiempo" (1942), "Un señor de Barcelona" (1945), aquestes en castellà.

A partir del 1956 es publicaren "Week-End" a Nova York i la revista de la seva obra, molt d'ella inèdita.

Sembla, emperò, que moltes de les seves obres publicades en castellà, foren traduccions del català.

MOSSÈN LLUÍS G. PONS, EL CAPELLÀ DE VILLARET (I)

ot recordant ...



No esperéssiu trobar en els poemes de Mn. Pons ni una altíssima volada poètica ni una acuradíssima perfecció mètrica. Si hem de ser rigorosos en la crítica del seu treball literari haurem de convenir que, escriptor de segona fila com era, la seva poesia és tan solament digna llevat d'alguns casos, pocs, on despunta una considerable inspiració. Fins i tot, filant més prim, li haurem de retreure més d'un barbarisme lèxic i algunes errades de caire ortogràfic i sintàctic. Retret, d'altra banda, més que justificat si tenim en compte que en el moment de la publicació del seu recull de poemes *PERFUMS DE VIOLETA*, l'any 1959, la normativa de la llengua catalana ja feia anys que havia

estat fixada i la llengua literària l'havia adoptada unívocament. Però, a desgrat d'això, si ens interessa el treball literari de Mn. Pons, és precisament pel fet que, com en el cas de Busquets i Punset, la font d'inspiració de la seva poesia raja directament i abundosa dels racons de la nostra vila i de les nostres encontrades guilleres.

Valorem, doncs, l'anècdota d'aquest fet, d'altra banda infreqüent, i oblidem-nos un xic de la categoria formal i estilística que en els seus poemes voldríem trobar. Quedem-nos amb la intenció i el sentiment del poeta extasiat davant la imatge d'un poble en prosperitat, el seu poble, al qual ell parlava així:

Jardí de flors boscanes que al bes del sol suavíssim
esclates, vila hermosa, d'exhuberant verdor,
permet m'assenti a l'ombra de ton verger puríssim
emmelant-me amb l'aroma de flors de tot color.
Sentat a la penombra dels arbres de la Plassa
del Doctor Gravalosa, al cant del brollador
m'atrau i em suggestiona escriure ço que'm passa
al cor que així s'esplaia dictar l'himne d'amor.

Malgrat la seva condició clerical no
és precisament la temàtica religiosa allò
que prepondera en la seva poesia. Fins i
tot quan la seva vena poètica s'enfila pels
camins de l'espiritualitat, ho fa evocant
aspectes de la devoció popular que pel seu
caire inveterat i tradicional resten ja im-

mersos en la pròpia essència de la gent de
la terra, creients i no creients. Aquest és
el cas del Nen Jesús de Praga present en el
món mític de cada hilarienc amb la mateixa
naturalitat que acceptem la presència del
vell Montseny que ens fita des de migdia
o l'encís de la Gavarra que ens vigila des
del nord:

HIMNE AL
NEN JESÚS MIRACULÓS DE PRAGA

QUE ES VENERA EN LA SEVA PRODIGIOSA
ERMITA «ROCA D'EN PLA»
SANT HILARI SACALM

Oh, Infant Jesús: Sol resplendent de Praga
que en nostre Cel ditxos, vens a brillar
ron dolç esguard, sobre eiva terra ubaga
nou paradís, si et plau, l'ha de tornar.

«Roca d'En Pla», gegant de pedra encara,
amb fèrria creu, més dret al Cel t'en vas
amb tos coloms d'aleta blanca ampara
els teus devots que al Cel fan el traspàs.

A desgrat, però, de les nombroses evoca-
cions al Nen Jesús de Praga, a la Verge del
Pedró, a Sant Hilari de Poitiers i a Santa
Margarida de Vallors, la seva poesia té un
tarannà essencialment civil, és a dir, una
poesia la temàtica de la qual es refereix
a la generalitat dels vilatans, als seus
afers quotidians i, fins i tot, amb la iro-
nia i el sentit de l'humor característics
(això algun dia s'haurà d'estudiar a fons)

dels hilariencs. N'és un bon exemple el poe-
ma que parla de la seva detenció en plena
guerra civil, el 18 de novembre del 1936,
on amb una gràcia sorprenent trivialitza un
fet que, donades les circumstàncies del mo-
ment, hauria pogut fàcilment esdevenir dra-
màtic. Reprodueixo íntegrament aquest poema
que esdevé interessant també pel seu valor
testimonial, anecdòtic i documental:

MA DETENCIÓ
18 - XI - 36

A mes estimades: germana, Josepa Pons, vídua
de Montalt; nebodes, Josepa, Dolors, Con-
cepció i Mercè Pons i Esquerrà, afectuosament.

Al jorn divuit de novembre,
fum, fum, fum,
han pres un capellaret
de Villaret,
és una bella masia
de l'hermosa Guilleria,
fum, fum, fum.

Al carrer de Vic vivia,
fum, fum, fum,
de la seva Capital
i a càn Montalt,
al fons de l'hort a una cova
que ell l'ha feta airosa i nova,
fum, fum, fum.

Quan el detentor es presenta,
fum, fum, fum,
ja li'n donc el «Déu vos guard»
rient gallart,
diu que amb ell a «Cà la Vila»
tinc d'anar, ai, quina fila,
fum, fum, fum.

Li dic que si no té pressa,
fum, fum, fum,
em posaré el vestit nou
ai, quin renou,
diu que no hi estigui gaire,
aquell meu company faiaire,
fum, fum, fum.

Quan deixo la gàvia hermosa,
fum, fum, fum,
mentre passo al bell jardí,
entre ell i mi
mentre vaig per fer-li ofrena
d'una flor, no sé que'm frena,
fum, fum, fum.

Quan som el peu de la porta,
fum, fum, fum,
ma germana esclata en plor,
ai, mon amor,
no ploris, no val la pena
que desfoguis tanta pena,
fum, fum, fum.

Quan som al peu de l'acera,
fum, fum, fum,

s'ha destet el Comitè
del pres aliè;
carrè amunt mon cor s'esplaia
ho i veient ma vila gaia,
fum, fum, fum.
Ja li'n dic al meu faiaire,
fum, fum, fum,
el veuré el poble asfaltat
florit i ornat:
de pobles com eix no gaires
veu bonics amb tants bons aires
fum, fum, fum.
Som a «casa de la vila»,
fum, fum, fum,
allà'm reb en Ferreric
mon parcé amic.

En Lluís ets, ai caraco,
la pena és fumar tabaco,
fum, fum, fum.
Com ets persona tan bona,
fum, fum, fum,
no tinguis pena ni por,
amb i senyor
d'eixa «casa» prens estada,
entra i surt com més t'agrada,
fum, fum, fum.
Dino, i al cap d'una estona
ve el batlle amb el Comitè
i el requetè
d'escribans i els de la casa
que em veuen fet una brasa,
fum, fum, fum.
Migdia. A En Ramon Barbeta,
fum, fum, fum,
ma germana l'hi ha intimat
el meu trasllat
a Arbúcies, quin batlle afirma
que hi puc viure sens morir-me,
fum, fum, fum.
Diuen que m'en vagi a Arbucies
fum, fum, fum,
jo els dic que no hi tinc ningú,
més oportú

és que baixi a Girona
on hi tinc casa més bona,
fum, fum, fum.
Ma germana ve fellona,
fum, fum, fum,
vol saber de què em faran,
diu, bo i plorant;
li diuen que això és comèdia,
que no temi cap tragèdia,
fum, fum, fum
Em ve a veure amb simpatia,
fum, fum, fum,
l'amic Ramon Cornellà,
qui declarà:
que vindrà si és necessari
la mainada a protestar-hi,
fum, fum, fum.
El batlle ve *tras cortina*,
fum, fum, fum,
diu que em torni ficà al niu
on era captiu,
i no temi cap desgràcia,
és qui per fer-me eixa gràcia,
fum, fum, fum.
Grans mercès ne sien dades,
fum, fum, fum,
al gran batlle hilarienc
i a l'arbucienc
pel favor extraordinari
de què em quedi a Sant Hilari,
fum, fum, fum.

En la mateixa línia de poesia amarada
d'ironia i a manera de crònica popular, en
reproduceixo una altra on blasma, amb tota
benevolència, això sí, l'astut arbucient

que, tot fent l'orni, s'entaula a Villaret
Vell el dia de la festa major amb la sana
intenció d'atipar-se de valent sense haver
estat convidat:

RECORDS D'INFANT

Recordo que era un dia,
mon pare, qui al cel sia,
em deia, a cau d'orella,
sentats vora l'escon:
Si algú un jorn t'aconsella
menjar a un lloc del món,
no ho facis amb astúcies
com feia un hom d'Arbúcies
qui un jorn a eixa Masia
vingué de Villaret,
mon pare, qui al cel sia,
va treure'l a peu dret.
Era aquell jorn, la Festa
Major, la casa aquesta
anava a Sant Hilari
a oi Missa major;
finida, va tornar-hi
amb un ignorat senyor.
Vingue la sopa a taula,
aquell home s'hi entaula
menjant amb alegria
arran del pare meu.

Com no s'hi avenia
mon pare, del lloc seu
s'en va, i diu amb veu baixa
a aquell que no hi encaixa:
—Vós que sou a Villaret
vingut d'ignorada terra
us fareu més avallet?—
Ell s'hi fa, sens moure guerra.
Quan ve el pollastre rostit
ja li'n diu més decidit:
—Vés qui sou a Villaret
vingut de terres estranyes
no us menjareu les entranyes
d'aquest gall. Feu's avallet—.
Eixa volta aquell senyor
fuig i es fa caminador.
De can Ferriol devall
que és d'Arbúcies en la vall
trobà un seu amic qui anava
camí amunt i suadet.
—On vas?—ell li preguntava.
Eix respon:—A Villaret—.
—Doncs jo en vinc. A l'amo del gall
li dius si sóc prou avall.

Francesc DANES

(continuarà el proper número)

SPECTACLES

Cinema Tívoli

MAIG

Dia 16 i 17. "CAIMAN". Italiana. Color. Amb Barbara Bach, Claudio Cassinelli, Mel Ferrer. Director: Sergio Martino.

Dia 23 i 24. "TESS". USA. Color. Amb Natassia Kinski, Peter Firth i Leigh Lawson. Director: Roman Polanski.

Comentari: és la darrera cinta realitzada per Roman Polanski. Guanyadora de l'"Oscar" francesa a la millor pel·lícula, ademés d'altres oscars. Existeix la possibilitat de que la cinta es faci quelcom lenta, no obstant, les qualitats estàtiques de la mateixa, ens confirmen la seva qualitat.

Dia 30 i 31. "LA NIEBLA". USA. Color. Amb Adrienne Barbeau, Janis Lee Curtis i Janet Leigh. Director: John Carpenter.

Comentari: els afeccionats al "fantàstic" estaran d'enhorabona. "La niebla", dirigida per John Carpenter, és una cinta correcta, realitzada amb pocs mitjans, però aprofitats als màxim. La inquietud i la tensió estan assegurades!.

JUNY

Dia 12: a les 10 del vespre, Festa popular al carrer 14 d'abril
Dia 14: durant tot el dia Festa de fi de curs del Col·legi Dr. Morales al camp de futbol. A més de jocs, hi haurà una ballada de sardanes.

JUNY

Dia 6 i 7. "LA QUINTA DEL PORRO" Espanyola. Color. Amb Alvaro de Luna, Joan Borràs i Peo Muner. Director: Francesc Bellmunt.

Dia 13 i 14. "JUSTICIA PARA TODOS". USA. Color. Amb Al Pacino, Jack Warden i John Forsythe. Director: Norman Jewison.

Comentari: títols com "Jesus-crist Superstar", "Rollerball" són suficientment reveladors com per a otorgar un marge de confiança al darrer film de Norman Jewison.

"LA QUINTA DEL PORRO"

La idea que ens proposa Bellmunt a la "La quinta del porro" té de bell començament prou intensius per motivar cert interès en l'espectador: l'encontre entre la gent jove d'avui i els militars de sempre. Dissortadament, a posteriori el resultat és lamentable: una espanyolada feta pels catalans. La rebel·lió dels futurs soldats, tal i com queda plasmat a la pantalla, no és més que una excusa per continuar endavant la pel·lícula o, encara pitjor, per a que l'"Algarrobo", en pla sargent, ens ofereixi en la pitjor tradició de Michael Landon - el papa de Mary i Laura - un discurs paternalista, sense solidar-se de citar per dues vegades la constitució. Bellmunt no ha sabut o no s'ha volgut comprometre. La gamma de personatges que pul·lulen a "La quinta del porro" no tenen

Dia 18 (Corpus). "CASTILLOS DE HIELO". USA. Color. Amb Robby Benson, Colleen Dewhurst i Tom Skerrit. Director: Donald Wrye.

Dia 20 i 21. "SINDROME DE CHINA". USA. Color. Amb Jack Lenon, Jane Fonda i Michael Douglas. Director: James Bridges.

Comentari: amb un excelent repart el film de James Bridges aborda un tema d'actualitat candent: els perills de les centrals nuclears.

la més mínima gràcia, són simples titelles amb una perillosa tendència a la subnormalitat. És tan molt lluny d'ésser una paròdia del què representen. Per dir que l'únic amb consistència és el caball...

El director de "L'orgia" cerca a cada instant el somriure fàcil, els anomenats "gags", són poc originals: el ramat de xais travessant la via; i fins i tot, en certes ocasions, excessivament vulgars: la seqüència amb la que s'obra la pel·lícula. En definitiva, un enfilall d'idioteses muntades sobre un fals "discurs" progressista.

Esperem que el cinema català no avanci per aquests camins i, en un futur proper, ens ofereixi treballs més interessants. Gent amb aptituds, n'hi ha.

BERNA

Abril DEMOGRAFIA

NEIXAMENTS

23 Ester Prat Serrano

24 Aida Casals Montal

27 Ana-Maria Toro Galisteo

DEFUNCIONS

19 Isidre Argemí Vila (Vic)

12 Maria Plenacosta Contal

15 Pere Garriga Solà

Maig

NEIXAMENTS

3 Silvia Cardona Mayergas

4 Ester Elies Moragues

5 Marc Esteban Costa

Novetats "LA CAIXA"

- "SATIRAS" de Juvenal
 "PAULINA BUIXAREU" de Josep m^a Sagarra
 "ENCICLOPEDIA COMPLETA DE EJERCICIOS" de Diagram Group
 "COMO RECONOCER EL ARTE BARROCO" de Flavio Conti
 "TABLAS CRONOLOGICAS DE LA HISTORIA DE ESPAÑA" de Pedro Voltes
 "EL FOC I ELS INFANTS" de Manuel Pascual Pons
 "MUSEU D'ART DE CATALUNYA" de Miquel A. Alarcia
 "COMO RECONOCER EL ARTE CHINO" de Franca Bedin
 "LA FEBRE D'OR" vol. 2^a
 "MUSICA DE CATALUNYA" d'Oriol Martorell
 "FOU UNA GUERRA CONTRA TOTS" de Josep Serra Pàmies
 "PÀGINES VISCUDES" de Josep M^a Folch i Torres

"LA FEBRE D'OR"

Narcís Oller (1846-1930)

Aquesta obra consta de dos volums, el primer es titula "La Pujada" i el segon "L'estimbada".

La novel·la que presentem, és la més ambiciosa de l'autor i ha esdevingut un clàssic de la literatura catalana del segle XIX. És tracta d'una burgesia que veu créixer la seva autoritat econòmica i social arran de l'especulació de la borsa de començaments dels anys vuitanta, i es converteix, així, com ho volia el seu autor, en un document d'estudi per a conèixer un moment crucial de la història, vist a través del temperament personal d'un gran novel·lista.

Dolors

AQUEST MES, CONCERT

El diumenge dia 31 de maig, tindrà lloc un selecte concert al local de la Cooperativa a les 10 de la nit, a càrrec del grup "Veus de Besalú". Aquest concert està organitzat pels "Amics de la música" i emmarcat en el pla d'acció cultural de l'associació del personal de la Caixa i amb la col·laboració de "La Caixa", per la qual cosa el concert serà gratuït.

El grup "Veus de Besalú" és una coral mixta amb 13 components entre els quals hi ha 3 guitarristes i 1 contrabaix. El seu repertori és variat, però bàsicament canten havaneres populars i cançons catalanes. Fa 14 anys que actuen i han assolit un nivell musical que els fa considerar com un dels millors grups de Catalunya en el seu gènere. Prova d'això és que recentment han gravat el seu segon disc.

Esperem l'assistència de força públic ja que l'ocasió s'ho mereix.

Els Amics de la Música

DISCOS D'IMPORTACIÓ

- AMERICAN FLAYER: "American Flayer" i "spirit of a woman"
 ROLLING STONES: "midnight ramblers" i "live at baton rouge"
 JOE COCKER: "Jamaica say you will"
 K.G.B.: "motion"
 ERIC CARMEN: "boats against the current"
 ALICE COOPER: "muscle of love"

JAZZ D'IMPORTACIÓ

- JOHN CALE: "animal justice"
 SPIRIT: "feedback"
 COUNTRY JOE MC DONALD: "goodbye blues"
 CRUSADERS: "unsung heroes"

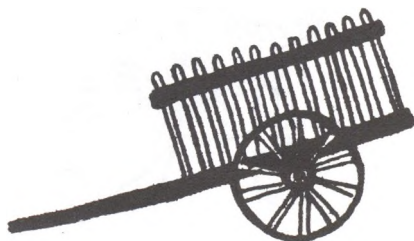
ÚLTIMES NOVETATS

- FLEETWOOD MAC: "live"
 MANFRED MAN: "chance"
 GILBERT O'SULLIVAN: "off centre"
 MIKE OLDFIELD: "qe2"

NACIONAL

- ANA BELEN: "con las manos llenas"
 FELIPE CAMPUZANO: "melodias inolvidables" vol. I
 JOAN M. SERRAT: "encontre" i "tal com raja"
 SUBURBANO: "marismas"
 LUIS EDUARDO AUTE: "alma"

Chato II



PREMI S

Sant Hilari Sacalm

CONVOCATÒRIA PER A UN PREMI LITERARI

La revista local TERRA convoca el I Premi de redacció i de poesia, les bases del qual són les següents:

-Escrit en llengua catalana, ha de tenir una extensió mínima de 1 foli escrit a màquina i a doble espai.

-El tema, tant el de redacció com el de poesia, és lliure, essent imprescindible que les obres trameses siguin inèdites.

-Els treballs s'han de trametre abans del 15 de juny a la bústia de la Cooperativa en un sobre tancat i degudament titulat. A més a més, en un sobre petit, caldrà apuntar el títol de l'obra i, a l'interior del sobre, el nom de l'autor.

-El lliurament dels premis als guanyadors, s'efectuarà en el curs d'una vetllada literària, que tindrà lloc el proper 27 de juny a la sis de la tarda a la Cooperativa.

-TERRA publicarà els treballs guanyadors en el número 17 -corresponent al mes de juliol- de la revista, alhora que es reserva el dret de publicar els temes de certa qualitat no premiats.

L'adreça on cal trametre les obres és: Revista TERRA, Cooperativa (bústia), Pça del Peix-Sant Hilari Sacalm

CUINA

EL BACALLÀ, PEIX DE SECÀ

El bacallà és un peix bastant usual a la cuina catalana. Abans era molt més corrent que ara, ja que era molt més barat. El bacallà era el peix dels qui en prou feines coneixien el mar, si és que l'havien vist mai. El perquè és evident.

En aquest temps ja no és un peix tan barat, per això potser ja no se'n menja tant. De receptes n'hi ha a cents, les més conegudes són la típica esqueixada, l'empedrat com a plats freds. La brandada, el bacallà amb panes, a la llauna, amb xanfaina i el bacallà amb mel, entre els plats calents.

Un dels punts més importants en l'elaboració del dessalat. Perquè perdi la sal, cal deixar-lo vint-i-quatre hores en remull i canviar l'aigua dues o tres vegades. És important que no estigui en remull més del compte. Tota la gràcia està en dessalar-lo de manera que perdi la sequedat.

BACALLÀ A LA LLAUNA

Ingredients:

Bacallà 1 Kg.

Oli 2 dl.

Farina 200 gr.

Pebre vermell 20 gr.

Vi blanc 1 got

All 6 grans

Julivert un ramet

Preparació:

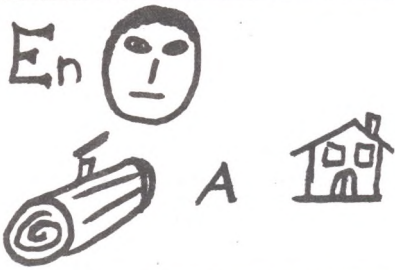
Un cop dessalat el bacallà, poseu l'oli en una paella i feu greda els troços de bacallà enfarinats; quan estigui quasi be cuit, el col·loqueu a la llauna (plata d'alumini de vores altes). Amb l'oli de la paella feu greda tres grans d'all tallats tires i després afegiu-hi el pebre vermell, tirant tot seguit el vi evitant així que el pebre es cremi. Deixeu-lo bullir uns minuts i ho escampeu damunt del bacallà. Piqueu, després, els altres tres alls i el julivert i ho tireu per damunt del bacallà. Finalment ho poseu al forn uns minuts i... bon profit!

Quico BRUGUÉS



VITRE TENIMENTS

JEROGLIFIC



On estàs?

ENCREUATS

1	2	3	4	5	6
		■			
				■	
		■			
	■		■		

Horitzontals:

1.- lloc on es compren articles de consum; 2.- preposició. el fill del fill; 3.- el que fa set. vocal; 4.- consonants. espai de temps superior a una setmana i inferior a l'any (a l'inrevés); 5.- vocal. símbol d'un punt cardinal. nota musical; 6.- ésser vivent dotat de sensibilitat i moviment voluntari.

Verticals:

1.- animal irracional; 2.- moviment en els líquids (plural). consonant; 3.- consonant. idem. afirmació; 4.- nom de dona tal i com s'escriu abans incorrectament. consonant; 5.- les lletres que hi ha a les matrícules de cotxes per la província

TRENCACLOSQUES

LINGUISTIC

Posar els articles (el, l', la, les) corresponents a:

- pa , Anna
- farina, últim
- pastes, ú
- infant , il.lusió
- infantesa, eme (lletra)
- pintors , elefant
- ànima , stop

SOLUCIONS DEL NÚMERO 14

Sopa de lletres: català, castellà occità, gallec i francès

Jeroglífic: estic sol

Escacs: si comencen jugant blanques, serà: T6TD, i a la següent és mat.

Faltes ortogràfiques:

- a) "x" de Xecoslovàquia (TX)
- b) "b" de nebar (v)
- c) "e" de nostre (a)
- d) " " de es (és)
- e) " " de be'n (ben)
- f) " " d'anàr (anar)
- g) "g" de platga (j)
- h) "nos" de banyarnos (banyarnos)

- i) " " seguramen (segurament)
- j) "la" de la hora (l' hora)

Em sabries contestar...

Usatges: recopilació de les lletres catalanes

Reis Borbons: 9

"La pell del brau": nom d'un poema de Salvador Escribà (1960)

Any de la mort de Rafael Casanova: 1743

Primer president de govern de l'actual monarquia? Arias Navarro

de Girona. nom d'animal amb orelles llargues (a l'inrevés); 6.- una forma del verb limitar.

(ve de la pàg. 4)

minuts de vaga solidaria per tots els militars morts i ferits durant aquesta setmana, de repulsa a uns actes terroristes, de repulsa a la sang vesada injustament i de la manera més covarda...

Molts de nosaltres, estudiants, pensàvem això, però una cosa em sobtà: un dels xicotets més grans de l'institut (estic estudiant a Arbúcies) no es va voler sumar als dos minuts que tots feiem al pati del col·legi. Estava sol, assegut lluny, a l'escola, mut, sense dir res. La seva cara era prou expressiva, calia doncs preguntar-li per què no hi havia anat?

He reflexionat des de llavors: el primer atemptat fou comès per una gent que hom sincerament, considerava ja acabada, enfonsada per sempre en l'oblit; eren del GRAPO. Altra vegada ells? Com és possible que un cop desarticulada, aquesta banda armada torni per a realitzar una operació de tan alta envergadura? Uns dies més tard la possible

resposta amb l'altre acte terrorista, el comet ETA-m, o així ho diuen, i es parla d'una possible cooperació entre les dues faccions terroristes. A l'endemà, dos minuts d'atur general proposat per sindicats i partits polítics per a condemnar els fets.

I mentres reflexiono, sento alguns comentaris que al principi em sonen estranys. El primer, prové dels mitjans de comunicació: "és una campanya de l'URSS per tal d'impedir l'entrada d'Espanya al mercat comú i, sobre tot, a l'OTAN"; d'altres diuen que és una campanya desestabilitzadora que porten a terme una serie de bojos amargats, que ja han perdut tota noció política i uns altres comenten: "l'exercit està dividit i es fan la guerra els partidaris "golpistes" i "joancarlins", i per fi que "no és més que una manipulació perfectament organitzada per tal d'aconseguir un enfortiment de la Corona en uns moments considerats decisius i, com no, de la dreta governamental".

Com veiem, opinions per tots els gustos, i mentres això pas-

sava, el noi em deia preocupat: "Fan de nosaltres el què volen ens espanten amb un intent de cop d'estat, i després argumenten mesures de seguretat i es proposen lleis de "defensa a la Constitució" i de retallades d'Autonomies" (altrament harmonitzacions); es produeixen uns atemptats que ningú sap amb certesa d'on provenen i qui són els culpables, i ens manipulen cap a una estúpida vaga de dos minuts a la que la majoria hi van perquè sí i tant se'ls hi en fot fer-la com no, i després parlen de consciència col·lectiva i repulsa masiva, i, a sobre, la possibilitat de l'estat d'excepció...

Em vaig quedar en silenci després d'haver-lo escoltat: havia tractat a una quantitat immensa de gent de ramat de xais! Te nia raó? El temps ens ho dirà, jo m'he quedat confós, preocupat, potser si...

Xavi PUJOL -estudiant-

EN DEFENSA DE LA CULTURA, DE LA LLENGUA I DE LA NACIÓ CATALANA

TERRA, com tantes d'altres institucions i entitats de Catalunya, s'adhereix al manifest en defensa de la cultura, la llengua i la nació catalana. A continuació us oferim una síntesi de l'esmentat manifest.

En definitiva, davant el refús d'acceptar l'existència de la nostra nació, DECLAREM estar disposats a:

- 1.-Defensar les institucions democràtiques del poble català, i, en conseqüència, rebutjar qualsevol normativa que en restringeixi les competències;
- 2.-Apressar els partits i moviments polítics, les organitzacions sindicals, els ajuntaments i les associacions representatives, a prendre posicions clares i decidides a favor dels drets nacionals amenaçats;
- 3.-Donar ple suport a les campanyes perquè els mitjans de comunicació social en el nostre àmbit adoptin continguts catalans, usin la llengua catalana i donin prioritat a les qüestions que afecten els nostres drets nacionals;
- 4.-Impulsar la normalització de l'ús de la llengua catalana en tots els sectors de la vida col·lectiva, sense ambigüitat ni feblesa, les quals afavoreixen sempre la discriminació contra el català. En aquest sentit, donem ple suport la Declaració signada ahir per diverses personalitats contra l'anomenat «Manifesto por la igualdad de derechos lingüísticos en Cataluña»;
- 5.-Garantir, contra totes les manipulacions, el respecte als drets dels immigrants de parla no catalana i afavorir llur integració voluntària a la tasca comuna de reconstrucció nacional, en un clima de convivència pacífica;
- 6.-Enfortir la col·laboració entre els Països Catalans, avui víctimes d'una intensa política divisòria;
- 7.-Solidaritzar-nos amb les justes reivindicacions dels altres pobles de l'Estat;
- 8.-Sol·licitar la inspecció dels organismes internacionals competents per tal que verifiquin i jutgin imparcialment la situació de la llengua i la cultura, les possibilitats reals en l'exercici del dret dels catalans a regir-se d'acord amb els principis reconeguts en els esmentats Pactes de l'ONU.

El poble català ha sabut en altres avinenteses reaccionar amb fermes davant les agressions. Ara és l'hora d'un redreçament del nostre poble que doni continuïtat i fermesa a la defensa de la llengua, la cultura i la nació catalana.

Barcelona, 18 de març de 1981

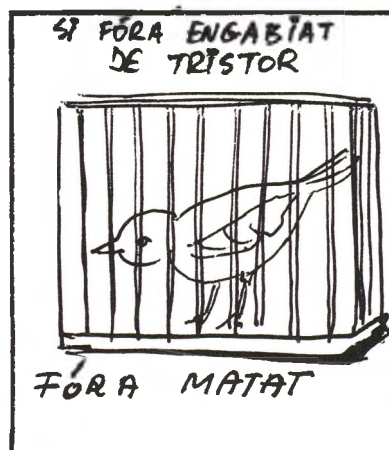


Hotel Ripoll

C/. Vich, 28
☎ (972) 86 80 25

Sant Hilari Sacalm

UNA PETITA HISTÒRIA PER LA MAINADA



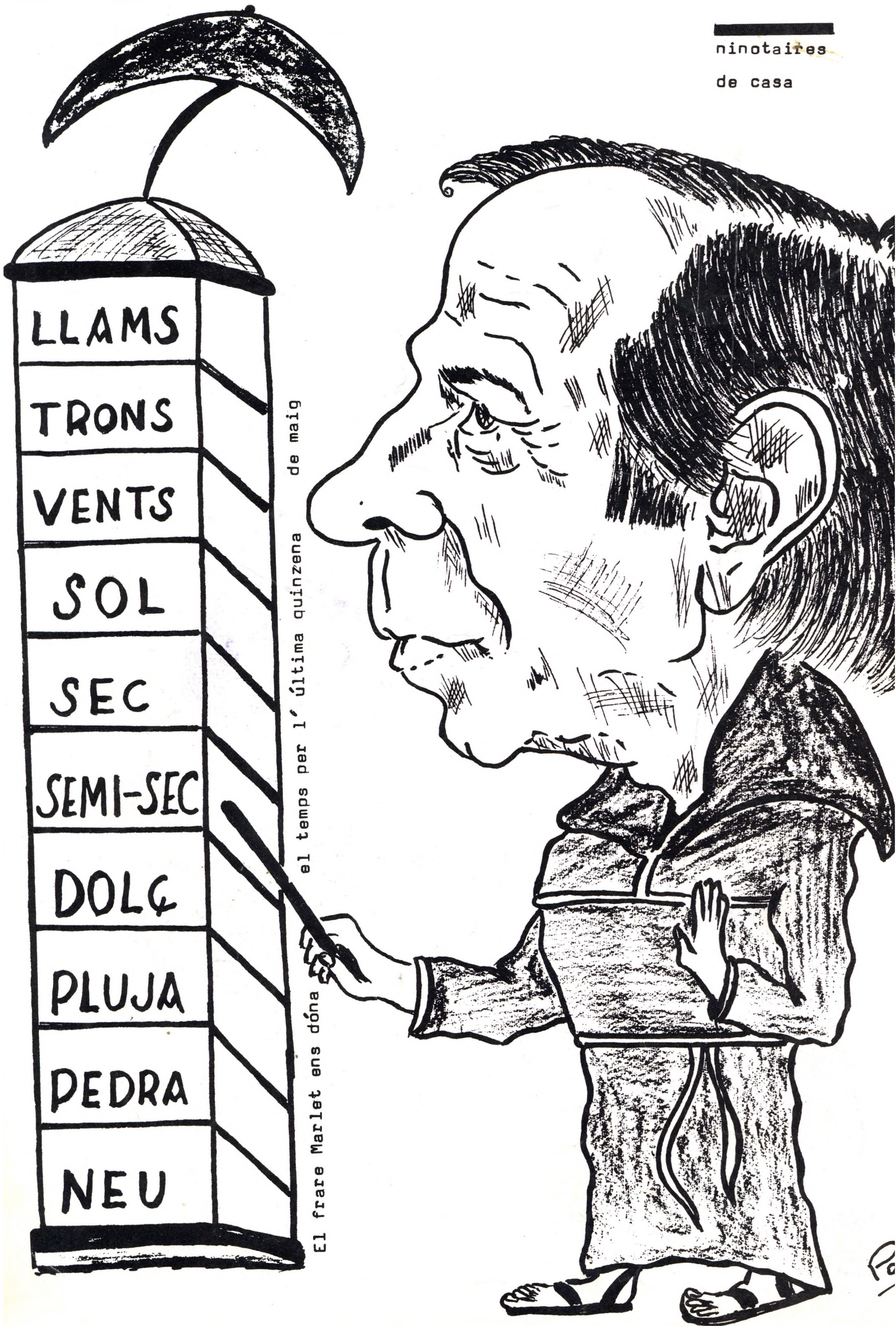
AMB UN PREC DE COMPASSIÓ, PER A UN PETIT AMIC QUE CANTA A LA LLIBERTAT.
Dibuix i redaccio de Joan Mir

ELABORACIÓ DE BONA QUALITAT

EMBOTITS PORTA

HILARIENSES, s.l.

Vic, 10 - TELF. 86 80 29 SANT HILARI SACALM [Girona]



de maig

el temps per l'última quinzena

El frare Marlet ens dóna